

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Bartłomieja Pitiscusa w Słone
ul. Szkolna 1, 66-014 Słone
tel. 68 327 31 36
Reg. 970572521, NIP 973-07-14-840

Załącznik nr 1 do zarządzenia
nr 2/2024
z dnia 1.02.2024r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. BARTŁOMIEJA PITISCUSA W SŁONEM

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektóre inne ustawy (Dz.U.2023.1606) - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. poz. 1870)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 ze zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji, (Dz.U. z 2017 poz. 1646 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 Nr 35 poz. 228 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 230 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. Nr 179 poz. 1485 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60, 949 i 1292 ze zmianami).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 1994 r. Nr 111 poz. 535 ze zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532 oraz).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2013 r. poz. 1249)

Spis treści

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH	1
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. BARTŁOMIEJA PITISCUSA W SŁONEM	1
WPROWADZENIE.....	3
1. Objaśnienie terminów.....	3
CZĘŚĆ I – ZASADY BEZPIECZEŃSTWA	4
1. Zasady bezpieczeństwa uczniów – pracownik szkoły	4
2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi i zachowania niedozwolone	5
3. Zasady określające kompetencje, przygotowanie, stosowanie oraz dokumentowanie i przechowywanie w ramach standardów.....	6
4. Zasady przyjmowania zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia procedury postępowania	8
5. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet	9
6. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia	10
7. Zasady udostępniania standardów rodzicom i uczniom.....	11
8. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów	12
CZĘŚĆ II – PROCEDURY POSTĘPOWANIA	13
1. Procedury interwencji w sytuacji krzywdzenia ucznia w szkole, na podstawie posiadanych informacji lub podejrzeń	13
2. Procedury w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego	22
3. Procedura ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci Internet, treściami szkodliwymi oraz utrwalonymi w innej formie.....	27
ZAŁĄCZNIKI I WERSJE SKRÓCONE.....	28

WPROWADZENIE

1. Objasnienie terminów

1. Pracownikiem placówki jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w internecie.
7. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w placówce.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

CZĘŚĆ I – ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

1. Zasady bezpieczeństwa uczniów – pracownik szkoły

§ 1

Szkoła kieruje się dobrem dziecka i działa w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawnymi – w tym obowiązkiem ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Pracownicy szkoły oraz inne osoby wypełniające zadania na terenie szkoły powinny stosować zasady dotyczące bezpiecznych relacji uczniów-pracownik szkoły.

§ 2

Zakazane jest stosowanie względem małoletnich jakichkolwiek zachowań naruszających prawa lub ich dobra osobiste. Szkoła dołoży wszelkich starań, aby identyfikować i zgłaszać odpowiednim organom zachowania:

- a) zagrażające utracie życia, zdrowia lub mienia przez dziecko – także, przyczyniające się do powstawania szkód na zdrowiu fizycznym lub psychicznym dziecka, powodujące cierpienia lub krzywdy o charakterze moralnym;
- b) urągające godności dziecka, jego nietykalności osobistej i cielesnej, potrzebie szacunku, w tym doprowadzające do powstania poczucia zagrożenia lub poniżenia, niezależnie od formy;
- c) dotyczące braku tolerancji lub wykluczenia dziecka ze względu na płeć, rodzinę, wyznanie, orientację seksualną, miejsce pochodzenia, poglądy polityczne oraz z jakichkolwiek innych powodów;
- d) naruszające dostęp dziecka do oferty placówki na jej terenie lub poza nim;
- e) naruszające prywatność dziecka;
- f) polegające stosowaniu nieadekwatnych wymagań lub treści nieadekwatnych do wieku lub sytuacji dziecka;
- g) naruszające prawo dziecka do zachowania niejawności informacji we wszystkich wrażliwych obszarach jego funkcjonowania, w tym dotyczących: sytuacji prawnej, rodzinnej, zdrowotnej, ekonomicznej oraz wizerunku;
- h) dotyczące przekraczania kompetencji nauczyciela w szczególności: tworzenia relacji romantycznych i/lub seksualnych z dziećmi;
- i) przyczyniające się demoralizacji dzieci, a więc dotyczące przejawów zagrożenia niedostosowaniem społecznym: wulgaryzmów, uzależnień, udostępniania dzieciom dowolnych środków psychoaktywnych, bez wskazań lekarza medycyny;
- j) dotyczące przyjmowania od dziecka lub opiekunów prawnych, krewnych lub innych osób korzyści majątkowej w celu wywołania nierównego traktowania dziecka lub czerpania korzyści osobistych z relacji z dzieckiem, jego opiekunami prawnymi, krewnymi lub innymi osobami związanymi ze szkołą.
- k) dotyczących naruszenia nietykalności fizycznej dziecka lub jego seksualności – niezależnie od tego, czy zachowania te są związane z dotykiem, czy słowem;
- l) wychodzące poza określone prawem czynności opiekuńcze wobec dziecka np. wsparcie w ubieraniu i rozbieraniu dziecka, spożywaniu posiłków i napoi, mycie, przewijanie, korzystanie z toalet, o ile wykraczają poza obowiązki służbowe, wynikające z umowy o pracę, ustawy lub rozporządzenia.

2. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi i zachowania niedozwolone

§ 1

1. Na terenie placówki oświatowej w relacjach między małoletnimi obowiązuje zasada równości w swoich prawach. Każdy uczeń bez względu na płeć, pochodzenie, wyznanie, status socjoekonomiczny, stan rodzinny czy orientację seksualną jest równy w swoich prawach. Do obowiązków dorosłych, zwłaszcza będących wychowawcami i nauczycielami jest modelowanie takiej postawy i pilnowanie jej przestrzegania między małoletnimi. Zachowania małoletnich wobec siebie nie mogą naruszać obowiązujących przepisów prawnych.
2. Na terenie placówki oświatowej, pomiędzy małoletnimi, zabronione są następujące zachowania:
 - a. narażające na niebezpieczeństwo utraty życia i/lub zdrowia w tym posiadanie, podawanie lub udostępnianie niedozwolonych substancji psychoaktywnych, alkoholu, nikotyny, dopalaczy itp.
 - b. wszelkie przejawy przemocy fizycznej i seksualnej tj.:
 - ♥ bicie, popychanie, szarpanie, przypalanie, szturchanie, kopanie itp.
 - ♥ niszczenie przedmiotów należących do małoletniego;
 - ♥ przymuszanie do czynności o charakterze seksualnym;
 - ♥ zmuszanie do innych zachowań wbrew woli małoletniego;
 - c. wszelkie przejawy przemocy psychicznej tj.:
 - ♥ wyśmiewanie, poniżanie i ubliżanie (zarówno w formie kontaktu bezpośredniego jak i pośredniego);
 - ♥ grożenie, zastraszanie, szantażowanie;
 - ♥ izolowanie i wykluczanie z grupy;
 - d. wszelkie przejawy cyberprzemocy tj.:
 - ♥ naruszanie dobrego imienia małoletniego z wykorzystaniem jego wizerunku w sieci;
 - ♥ obraźliwe komentarze w sieci pod adresem małoletniego;
 - ♥ produkowanie lub udostępnianie innym za pomocą cyfrowych technologii zdjęć, filmów ośmieszających małoletniego i publikowanie ich w sieci, także modyfikowanie treści z udziałem małoletniego w celu ośmieszenia go (w tym patostreaming);
 - ♥ podszywanie się za małoletniego w sieci i tworzenie treści w jego imieniu;
 - ♥ nakłanianie innych użytkowników technologii cyfrowych do określonych działań na szkodę małoletniego (np. wykluczania go z grupy, hejtowanie, udostępnianie szkalujących treści);
 - ♥ każde wykorzystanie jego wizerunku (np. zdjęcia) w sieci bez zgody opiekuna prawnego dziecka.
 - e. każde inne działania naruszające prawa małoletniego lub jego dobra osobiste w szczególności:
 - ♥ naruszające jego godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - ♥ narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - ♥ powodujące szkody na jego zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u niego cierpienie lub krzywdę,
 - ♥ istotnie naruszające jego prywatność lub wzbudzające w nim poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

3. Zasady określające kompetencje, przygotowanie, stosowanie oraz dokumentowanie i przechowywanie w ramach standardów

§ 1

1. Za przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów odpowiedzialny jest Dyrektor szkoły, który wraz z pedagogiem szkolnym lub i psychologiem szkolnym zapoznaje wszystkich pracowników szkoły z wprowadzonymi Standardami Ochrony Małoletnich.
2. Zespół składający się z dyrektora placówki, pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego co najmniej raz w roku przeprowadzają spotkanie szkoleniowe mające na celu przygotowanie pracowników szkoły do wdrożenia i realizacji standardów.
3. Dyrektor odpowiedzialny jest za przekazanie strony proceduralnej standardów w tym przepisów prawnych ciążących na placówkach w zakresie ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.
4. Psycholog lub/i pedagog – odpowiedzialni są za zapoznanie pracowników szkoły z aspektem psychologiczno – wychowawczym procedur ze szczególnym uwzględnieniem sfery emocjonalnej osób doświadczających przemocy i uwrażliwienie pracowników szkoły w zakresie odpowiedniego podejścia do stosowania przepisów, kierując się szeroko rozumianym dobrem małoletniego.
5. Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są podpisać oświadczenie potwierdzające zapoznanie się ze Standardami Ochrony Małoletnich i stosowania zapisów w nich zawartych.

§ 2

Dyrektor szkoły może, w celu przygotowania pracowników szkoły do stosowania standardów, zatrudnić podmiot zewnętrzny, przy czym dyrektor szkoły zobowiązany jest zweryfikować kompetencje osób realizujących szkolenie z pracownikami szkoły, by posiadały kompetencje nie mniejsze niż określone w punkcie 9 wytycznych ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z dnia 30 października 2023 roku do prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej tj. zmodyfikowanych do potrzeb realizacji niniejszego zadania tj:

ukończone studia wyższe na jednym z kierunków:

- a. prawo, pedagogika, pedagogika specjalna, pedagogika opiekuńczo – wychowawcza, resocjalizacja, psychologia, politologia, politologia i nauki społeczne, socjologia, polityka społeczna, nauki o rodzinie;
- b. w przypadku ukończenia studiów wyższych na innych kierunkach niż tych, wymienionych w pkt. 1, dopuszczalne są kwalifikacje uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, pedagogiki specjalnej lub resocjalizacji;
- c. ukończone specjalistyczne szkolenia w wymiarze nie mniejszym niż 200 godzin dydaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym jedno co najmniej 50 godzinne przygotowujące do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej i osobami stosującymi przemoc lub co najmniej 5-letnie doświadczenie pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy;
- d. bloki prawne zawarte w Standardach Ochrony Małoletnich powinny prowadzić osoby z wyższym wykształceniem prawniczym posiadające co najmniej 2-letnie doświadczenie w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w zakresie udzielania pomocy prawnej lub osoby posiadające wykształcenie określone w punkcie „a”, uzupełnione specjalistycznym szkoleniem w zakresie stosowania prawa w obszarze przeciwdziałaniu przemocy w wymiarze nie mniejszym niż 50 godzin.

§ 3

Dyrektor szkoły listę obecności ze spotkania szkoleniowego wraz z oświadczeniami przechowuje w sposób zgodny z zasadami

§ 4

Dyrektor placówki oświatowej zobowiązany jest prowadzić i przechowywać dokumentację ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu.

§ 5

Dokumentacja o której mowa w § 1 powinna być przechowywana w oddzielnym segregatorze lub teczce opisanej „Dokumentacja ujawnionych incydentów lub zdarzeń w ramach Standardów Ochrony Małoletnich rok,” w której zakładane są porteczki imienne małoletnich, tworzone w każdym indywidualnym przypadku ujawnienia lub zgłoszenia.

§ 6

Dokumentacja o której mowa w § 1 zawierać wszystkie dokumenty wytworzone zgodnie z procedurami określonymi w niniejszych Standardach Ochrony Małoletnich. Wszystkie przechowywane dokumenty powinny być przechowywane w oryginałach z wyjątkiem tych dokumentów, których oryginały zostały przekazane do innych instytucji (np. zawiadomienie

policji lub prokuratury, zawiadomienie sądu opiekuńczego, druk formularza Niebieska Karta A), w tych przypadkach w dokumentacji przechowywane są ich kopie potwierdzone za zgodność z oryginałem

§ 7

Dokumentacja o której mowa w § 1 powinna być przechowywana w miejscu uniemożliwiającym jej zniszczenie, ale także łatwy dostęp instytucji uprawnionych do kontroli prawidłowości wdrażania i realizowania procedur.

§ 8

W pozostałych kwestiach nie określonych w § od 1 do 4, do przechowywania dokumentacji o której mowa w § 1 stosuje się zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej określone dla szkoły w odrębnych przepisach.

4. Zasady przyjmowania zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia procedury postępowania

§ 1

Wszyscy pracownicy szkoły świadomi są odpowiedzialności za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia. Wszyscy pracownicy szkoły posiadają wiedzę dotyczącą zgłaszania przemocy wobec małoletnich zarówno stosowanej na terenie szkoły jak również w środowisko domowym małoletniego oraz przeszli szkolenia przez osoby odpowiedzialne w placówce za wdrażanie standardów.

§ 2

W przypadku, gdy małoletni doświadczający krzywdzenia zgłasza to pracownikowi pedagogicznemu szkoły, każdy pracownik pedagogiczny szkoły zobowiązany jest przyjąć zgłoszenie od małoletniego i udokumentować przebieg rozmowy wraz z cytatami i zachowaniami małoletniego w notatce służbowej. Następnie pracownik pedagogiczny przyjmujący zgłoszenie niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły, który wszczyna procedurę.

§ 3

W przypadku, gdy małoletni doświadczający krzywdzenia zgłasza to pracownikowi niepedagogicznemu szkoły, każdy pracownik niepedagogiczny szkoły zobowiązany jest udać się z małoletnim do pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego, który zobowiązany jest przyjąć zgłoszenie od małoletniego i udokumentować przebieg rozmowy wraz z cytatami i zachowaniami małoletniego w notatce służbowej. Następnie pedagog lub psycholog szkolny przyjmujący zgłoszenie niezwłocznie informuje dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły, który wszczyna procedurę.

§ 4

W przypadku, gdy zgłaszającym o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu jest osoba trzecia (świadek przemocy) każdy pracownik szkoły zobowiązany jest udokumentować zgłoszenie i niezwłocznie przekazać informację dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcę dyrektora szkoły którzy wszczynają procedurę.

§ 5

W przypadku, gdy świadkiem zdarzenia zagrażającego małoletniemu jest pracownik placówki oświatowej, lub gdy pracownik placówki oświatowej zaobserwował specyficzne symptomy świadczące o przemocy w zachowaniach dziecka lub zaobserwował specyficzne obrażenia ciała świadczące o krzywdzeniu dziecka, zapewnia dziecku niezwłoczny kontakt z psychologiem lub pedagogiem szkolnym, a następnie niezwłocznie i niezwłocznie przekazuje informację dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności, zastępcy dyrektora szkoły którzy wszczynają procedurę.

§ 6

W każdym przypadku określonym w § od 1 do 6 w celu wsparcia dziecka opracowuje się plan wsparcia małoletniego zgodnie z zasadami.

5. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 1

1. Wszystkie urządzenia z dostępem do sieci internet na terenie szkoły, z których korzystają dzieci zabezpieczone są aktualnym oprogramowaniem chroniąc dostęp małoletnim przed treściami niebezpiecznymi.
2. dzieci mogą korzystać z urządzeń elektronicznych, będących w zasobach placówki tylko i wyłącznie w miejscach wskazanych do ich używania, podczas zajęć lekcyjnych lub poza lekcyjnych, tylko i wyłącznie w obecności pracownika szkoły lub innej osoby odpowiedzialnej za korzystanie z tych urządzeń.
3. Osoba odpowiedzialna za korzystanie z urządzeń z dostępem do sieci internet obowiązana jest monitorować treści pobierane przez dzieci w trakcie zajęć lekcyjnych jak i pozalekcyjnych pod kątem bezpieczeństwa małoletnich.
4. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do internetu, z których korzystają dzieci, musi przebywać za każdym razem pracownik szkoły, który zobowiązany jest podjąć niezbędne działania chroniące dzieci przed niebezpiecznymi treściami, w przypadku złamania lub awarii zabezpieczeń sieci skutkującymi dostępem dzieci do treści zakazanych.
5. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do internetu, w widocznym miejscu, znajduje się regulamin korzystania dzieci z sieci internet oraz w miarę możliwości materiały informacyjno-edukacyjne lub/i profilaktyczne na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
6. Zakazuje się udostępniania na terenie szkoły na urządzeniach zarówno będących w zasobach szkoły, jak również będącymi prywatną własnością osób (w tym małoletnich), wszelkich treści niebezpiecznych w tym pornograficznych, zawierających treści agresywne, promujące zachowania demoralizacyjne lub nielegalne, oraz wszelkie inne mogące być uznane za treści nieadekwatne dla małoletnich, którym są udostępniane.
7. Za udostępnienie do treści niebezpiecznych, o których mowa w punkcie 6, odpowiada właściciel urządzeń, za pośrednictwem których zostały udostępnione co oznacza, że w przypadku gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach szkolnych odpowiada administrator sieci, natomiast gdy udostępnienie nastąpiło na urządzeniach prywatnych odpowiada ich właściciel. Za urządzenia przekazane małoletnim dzieciom przez rodziców, odpowiadają rodzice.

6. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 1

1. Nauczyciele specjaliści, wyznaczeni przez Dyrektora szkoły opracowują plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
2. Opracowanie planu w miarę możliwości odbywa się w obecności niekrzywdzącego rodzica, jeśli dziecko zostało pod jego opieką po podjęciu interwencji, lub opiekuna faktycznego, który sprawuje bezpośrednią opiekę nad dzieckiem po podjęciu interwencji w związku z krzywdzeniem małoletniego.
3. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia powinien zawierać:
 - opis ustaleń jaki/ jacy dostępni dorośli z ramienia placówki będą stanowili dla niego wsparcie z określeniem zakresu wsparcia oraz określające sposób i formę przekazania dziecku tych informacji (celem zwiększenia poczucia bezpieczeństwa przez świadomość istnienia jego sieci wsparcia);
 - opis działań osób stanowiących sieć wsparcia na terenie placówki ukierunkowanych na dobro małoletniego i odbudowywanie jego poczucia bezpieczeństwa realizowanych na terenie placówki;
 - opis działań rodzica niekrzywdzącego lub opiekuna faktycznego sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem w zakresie jego postaw do zachowań dziecka po ujawnieniu krzywdzenia w tym: nieocenianie i niekrytykowanie dziecka za ujawnienie przemocy; dawanie przyzwolenia na ujawnianie różnorodnych emocji, bez zachęcania do ich tłumienia, nieodczuwania, zawstydzania za pojawiające się reakcje; cierpliwość wobec zmieniających się emocji u dziecka; przygotowania dziecka do uczestnictwa w dalszych procedurach po ujawnieniu krzywdzenia; ściągnięcia z dziecka poczucia winy i lęku za ujawnienie krzywdzenia,
 - opis działań rodzica niekrzywdzącego lub opiekuna faktycznego zawierający formy i miejsca wsparcia dziecka w instytucjach na terenie gminy lub powiatu, do których zgodnie z ustaleniami zobowiąże się rodzic.
4. Plan wsparcia małoletniego sporządzany jest w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostaje w dokumentacji szkoły i przechowywany jest zgodnie z zasadami, a drugi zostaje wręczony rodzicowi lub opiekunowi faktycznemu, obecnemu podczas jego sporządzania.
5. Pedagog lub psycholog określony w punkcie 1, prowadzi monitoring realizacji planu wsparcia małoletniego dokumentując realizowane działania zarówno realizowane przez pracowników szkoły jak i rodzica lub opiekuna dziecka. Monitoring odbywa się co najmniej raz w miesiącu przez okres 1go kwartału od jego opracowania, a następnie nie rzadziej niż raz na kwartał aż do jego zakończenia.

7. Zasady udostępniania standardów rodzicom i uczniom

§ 1

Dyrektora szkoły udostępnia uczniom i ich rodzicom albo opiekunom prawnym obowiązujące standardy ochrony małoletnich.

§ 2

Udostępnianie standardów uczniom szkoły może nastąpić za pośrednictwem:

1. Wychowawców klas.
2. Umieszczenie w widocznych miejscach na terenie szkoły.
3. Umieszczenie na stronie internetowej szkoły.
4. Przesłanie za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

§ 3

Udostępnianie standardów rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktyczny odbywa się poprzez:

1. Wychowawców klas, którzy zobowiązani są na pierwszej wywiadówce każdego semestru poinformować wszystkich uczestniczących o obowiązujących standardach ze szczególnym naciskiem na opis niedozwolonych zachowań przemocowych wobec dzieci ze strony dorosłych, w tym rodziców oraz obowiązków podejmowanych przez szkołę w sytuacji stosowania przemocy domowej lub w szkole wobec dzieci. Wychowawca prowadzący spotkanie z rodzicami zobowiązany jest udokumentować zapoznanie ze standardami w notatce oraz zebrać od uczestniczących rodziców oświadczenia o zapoznaniu ich ze standardami ochrony małoletnich.
2. Udostępnienie w miejscach dostępnych dla rodzica (wskazać miejsce np. sekretariat szkolny) treści standardów formie papierowej.
3. Udostępnienie treści standardów w zakładce dla rodziców na stronie internetowej szkoły www.
4. Przesłanie treści standardów za pośrednictwem dziennika elektronicznego;
5. Przekazaniu i opublikowaniu ww standardów powinno towarzyszyć przekazanie informacji o placówkach, instytucjach niosących pomoc dziecku i rodzinie w nieprzemocowym regulowaniu relacji, podnoszeniu kompetencji wychowawczych, wsparciu w kryzysie psychicznym.

8. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 1

1. Dyrektor placówki oświatowej lub imiennie wyznaczona przez niego osoba dokonuje przeglądu i aktualizacji standardów nie rzadziej niż raz do roku.
2. Przegląd i aktualizacja standardów polega między innymi na:
 - Zbieraniu informacji od pracowników placówki, małoletnich oraz ich rodziców w zakresie przydatności i czytelności procedur jak również ocen na temat praktycznego ich wdrażania w sytuacjach krzywdzenia dzieci.
 - Weryfikowaniu zapisów standardów w zakresie ich zgodności ze zmieniającym się prawem.Dyrektor placówki oświatowej lub imiennie wyznaczona przez niego osoba na radzie pedagogicznej przedstawia uwagi i wnioski
3. Dyrektor wraz z radą pedagogiczną podejmuje decyzję o aktualizacji standardów zgodnie z zaakceptowanymi wnioskami.

CZĘŚĆ II – PROCEDURY POSTĘPOWANIA

1. Procedury interwencji w sytuacji krzywdzenia ucznia w szkole, na podstawie posiadanych informacji lub podejrzeń

§ 1 Wprowadza się definicje zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹:

1. przemocy domowej
2. osoby doświadczającej przemocy domowej
3. osoby stosującej przemoc domową

1. Przemoc domowa - jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Osoby doświadczające przemocy domowej to:

- małżonek, (także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione), oraz jego wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępny i zstępny oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępní, zstępní i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępní, zstępní, rodzeństwo i ich małżonkowie, a także
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.
- małoletni będący świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

3. Osobą stosującą przemoc domową jest tylko osoba pełnoletnia.

§ 2 Pracownicy szkoły² po zapoznaniu się kwestionariuszem szacowania ryzyka przemocy wobec małoletniego³ i w sytuacji zaistnienia właściwych okoliczności podejmują następujące działania interwencyjne:

- 1) przeciwdziałają zagrożeniu dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 2) informują Policję lub inny właściwy organ władzy wykonawczej o okolicznościach;
- 2) udzielają osobie doznającej przemocy domowej pierwszej pomocy przedmedycznej i zapewniają pomoc medyczną;

¹. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy domowej

². Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzory formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. poz. 1870)

³. Art. 15 aa ustawy o Policji

3) zaspokajają podstawowe potrzeby, w tym udzielają wsparcia i poradnictwa

4) zapewniają wsparcie przedstawicieli instytucji: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, specjalistyczne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia działające na rzecz osób doznających przemocy domowej⁴

LP	CZYNNIKI RYZYKA	X	
1	Czy osoba stosująca przemoc domową bije, uderza, popycha dziecko lub rzuca w dziecko ciężkim lub niebezpiecznym przedmiotem?		Jeżeli udzielono pozytywnej odpowiedzi choć na 1 z 5 pytań, odizoluj osobę stosującą przemoc domową: 1) rozważ zatrzymanie, a 2) bezpośrednio po zwolnieniu osoby wydaj nakaz i zakaz, zakaz zbliżania, zakaz kontaktowania lub zakaz wstępu
2	Czy osoba stosująca przemoc domową rzuciła dzieckiem?		
3	Czy osoba stosująca przemoc domową dusiła dziecko?		
4	Czy osoba stosująca przemoc domową przypalała dziecko papierosem lub innym rozgrzanym przedmiotem?		
5	Czy osoba stosująca przemoc domową naruszyła wolność seksualną dziecka, w tym czy doszło do zgwałcenia dziecka, obcowania płciowego z dzieckiem, doprowadzenia dziecka do innej czynności seksualnej?		
6	Czy osoba stosująca przemoc domową w przeszłości uderzyła dziecko przedmiotem lub rzuciła w dziecko przedmiotem?		Jeżeli udzielono pozytywnej odpowiedzi na 4 albo więcej pytań z pytań nr 6–15, odizoluj osobę stosującą przemoc domową: 1) rozważ zatrzymanie albo 2) wydaj nakaz i zakaz, zakaz zbliżania, zakaz kontaktowania się
7	Czy osoba stosująca przemoc domową jest agresywna wobec dziecka?		
8	Czy kiedykolwiek konieczna była obrona dziecka przed osobą stosującą przemoc domową?		
9	Czy osoba stosująca przemoc domową groziła dziecku lub straszyla dziecko pozbawieniem życia lub zastosowaniem przemocy fizycznej?		
10	Czy osoba stosująca przemoc domową była wcześniej karana za przestępstwa z użyciem przemocy (w rodzinie lub poza nią)?		
11	Czy uważasz, że osoba stosująca przemoc domową może zrobić krzywdę dziecku?		
12	Czy agresywne zachowanie osoby stosującej przemoc domową wobec dziecka zdarzało się wcześniej?		
13	Czy dziecko próbowało kiedykolwiek popełnić samobójstwo z powodu doświadczenia przemocy ze strony osoby stosującej przemoc domową bądź deklaruje popełnienie samobójstwa z tego powodu?		
14	Czy dziecko jest w wieku od 0 do 6 lat?		
15	Czy dziecko jest niepełnosprawne?		

Tabela 1: Kwestionariusz szacowania ryzyka wobec dziecka dla Policji⁵

§ 3

1) Pracownicy szkoły korzystają z kwestionariuszy opracowanych przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” IPZ⁶. Pracownicy dostosowują zastosowane narzędzie do wieku dziecka:

- dla dzieci do 9 lat
- dla dzieci powyżej 9 lat

2) Kwestionariusz używany powinien być przez przedstawiciela oświaty i nie jest udostępniany dziecku ani rodzicowi.

⁴. na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

⁵. art. 15aa ustawy o Policji:

⁶. w ramach projektu realizowanego w programie „Obywatele dla demokracji” finansowanego z Funduszy EOG

WZÓR 1 - KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ WOBEC dziecka do 9 LAT

LISTA A:

Informacja od dziecka lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem informująca, że:

A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp. A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.

A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.

A.5. dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).

A.6. dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).

A.7. dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.

A.8. dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

Pracownik szkoły lub placówki oświatowej zauważył, że:

A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

A.10. dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.

A.11. dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy A:

1. Wypełnij Niebieską Kartę zgodnie z §5 Rozporządzenie Rady Ministrów w Sprawie NK (opis w dalszej części procedur).
2. Jeśli wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka lub potrzebuje ono pomocy lekarskiej wezwij pogotowie i/lub skonsultuj tę potrzebę z przedstawicielem ochrony zdrowia w Twojej placówce (jeśli jest to możliwe).
3. Jeśli zachodzą okoliczności przestępstwa powiadom prokuraturę lub Policję zgodnie z art. 304 KPK (opis i wzór zawiadomienia poniżej).
4. Jeżeli zaobserwowane okoliczności spełniają kryteria określone w kwestionariuszu szacowania ryzyka dla Policji zgodnie z Art. 15 aa (opisane powyżej) wezwij Policję i powołaj się na § 5 Rozporządzenie Rady Ministrów w Sprawie NK.
5. Poinformuj Sąd opiekuńczy zgodnie z art. 572 KPC (opis i wzór zawiadomienia poniżej).
6. Jeżeli Policja nie dopełniła czynności określonych w punkcie 4 (art. 15 aa ustawy o Policji) a istnieje konieczność zabezpieczenia dziecka wezwij pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu podjęcia czynności zabezpieczenia dziecka zgodnie z art. 12 a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej.

LISTA B:

B.1. dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.

B.2. dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.

B.3. dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: gryzie, szczypie się, uderza głową. dziecko jest od jakiegoś czasu lub stale apatyczne, ospałe, nie ma chęci do zabawy, eksploracji rozwojowej.

B.4. dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.

B.5. dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez

uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.

B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu pomocy dziecku.

B.8. dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków, itp. lub nie zgłasza się po odbiór dziecka.

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

W każdej sytuacji monitoruj sytuację dziecka! Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy B:

B1/B2/B3 - Spotkaj się z rodzicami i zaproponuj im konsultację u specjalisty w celu diagnozy psychologicznej potrzeb dziecka. Jeśli rodzice nie współpracują z placówką, a podejrzewasz, że dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B4 - Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko nie komunikuje się werbalnie, obserwuj jego zachowania. Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B5/B7/B8 - Poinformuj Sąd opiekuńczy zgodnie z art. 572 KPC (opis i wzór zawiadomienia poniżej)

B6 - Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B 9 – powiadom Policję

B10 – Obserwuj dziecko. Jeśli zauważysz niepokojące objawy porozmawiaj z jego rodzicami w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

LISTA C:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.

C.6. dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

Zaznaczenie przynajmniej 3 z punktów Listy C:

- 1. Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko się nie komunikuje werbalnie, obserwuj jego zachowania, zabawy.**
- 2. Porozmawiaj z rodzicami na temat problemów wychowawczych, zbadaj stopień bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli nie masz informacji od dziecka na temat stopnia jego bezpieczeństwa (ze względu na wiek, rozwój, stan dziecka) przekaz rodzicom informację na temat swojego niepokoju, ustal sposób weryfikacji stopnia bezpieczeństwa dziecka.**
- 3. Monitoruj sytuację dziecka. Po 1,2 i 3 miesiącach powtórz kwestionariusz.**
- 4. Poinformuj pracownika placówki (wychowawca, pedagog szkolny), do której przechodzi dziecko, o swoich obserwacjach.**

WZÓR 2 - KWESTIONARIUSZ OCENY RYZYKA WYSTĘPOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ WOBEC dziecka od 9 LAT

LISTA A:

Informacja od dziecka lub osoby, która była bezpośrednim świadkiem informująca, że:

- A.1. Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2. Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3. Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.
- A.4. Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp.
- A.5. dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6. dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7. dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.

Pracownik szkoły lub placówki oświatowej zauważył, że:

- A.8. dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).
- A.9. Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.
- A.10. dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11. dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy A:

1. Wypełnij Niebieską Kartę zgodnie z §5 Rozporządzenie Rady Ministrów w Sprawie NK (opis w dalszej części procedur).
2. Jeśli wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka lub potrzebuje ono pomocy lekarskiej wezwij pogotowie i/lub skonsultuj tę potrzebę z przedstawicielem ochrony zdrowia w Twojej placówce (jeśli jest to możliwe).
3. Jeśli zachodzą okoliczności przestępstwa powiadom prokuraturę lub Policję zgodnie z art. 304 KPK (opis i wzór zawiadomienia poniżej).
4. Jeżeli zaobserwowane okoliczności spełniają kryteria określone w kwestionariuszu szacowania ryzyka dla Policji zgodnie z Art. 15 aa (opisane powyżej) wezwij Policję i powołaj się na § 5 Rozporządzenie Rady Ministrów w Sprawie NK
5. Poinformuj Sąd opiekuńczy zgodnie z art. 572 KPC (opis i wzór zawiadomienia poniżej).
6. Jeżeli Policja nie dopełniła czynności określonych w punkcie 4 (art. 15 aa ustawy o Policji) a istnieje konieczność zabezpieczenia dziecka wezwij pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu podjęcia czynności zabezpieczenia dziecka zgodnie z art. 12 a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej.

LISTA B:

- B.1. dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy.
- B.2. dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3. dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
- B.4. dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu.
- B.5. dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.
- B.6. Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7. Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku.
- B.8. dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej

i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

W każdej sytuacji monitoruj sytuację dziecka! Zaznaczenie przynajmniej jednego z punktów Listy B:

B1/B2/B3 - Spotkaj się z rodzicami i zaproponuj im konsultację u specjalisty w celu diagnozy psychologicznej potrzeb dziecka. Jeśli rodzice nie współpracują z placówką, a podejrzewasz, że dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A

B4 - Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko nie komunikuje się werbalnie, obserwuj jego zachowania. Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B5/B7/B8 - Poinformuj Sąd opiekuńczy zgodnie z art. 572 KPC (opis i wzór zawiadomienia poniżej)

B6 - Porozmawiaj z rodzicem, który nie krzywdzi dziecka w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

B 9 – powiadom Policję.

B10 – Obserwuj dziecko. Jeśli zauważysz niepokojące objawy porozmawiaj z jego rodzicami w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa dziecka w rodzinie. Jeśli dziecko nie jest bezpieczne postępuj zgodnie z trybem A.

LISTA C:

C.1. Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie.

C.2. Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.

C.3. Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.

C.4. Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem.

C.5. Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.

C.6. dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność.

C.7. Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.

C.8. Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż. w chwili narodzin dziecka.

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

Zaznaczenie przynajmniej 3 z punktów Listy C:

- 1. Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie.**
- 2. Porozmawiaj z rodzicami na temat problemów wychowawczych, zbadaj stopień bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.**
- 3. Monitoruj sytuację dziecka. Po 1,2 i 3 miesiącach powtórz kwestionariusz.**
- 4. Poinformuj pracownika placówki (wychowawca, pedagog szkolny), do której przechodzi dziecko, o swoich obserwacjach.**

§ 4

Pracownik po stwierdzeniu wystąpienia zjawiska przemocy domowej i/lub znęcania się informuje dyrektora szkoły, który:

- Wykonuje, lub zleca wykonanie procedury „Niebieskie Karty”.
- W przypadku podejrzenia popełnienia ściganego z urzędu przestępstwa zawiadamia organy ścigania (Policja, prokuratura) zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, oraz art. 304 kodeksu postępowania karnego.

§ 5

Pracownicy szkoły zapoznają się z treścią Kodeksu Karnego⁷, w celu identyfikacji przemocy domowej i zjawisk pokrewnych:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

- Art. 148 k.k. – Zabójstwo (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 155 k.k. - Nieumyślne spowodowanie śmierci (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 156 k.k. - Ciężki uszczerbek na zdrowiu (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 157 k.k. - Średni i lekki uszczerbek na zdrowiu (co do zasady przestępstwo ścigane „z urzędu”, jeśli osoba pokrzywdzoną jest osoba najbliższa wspólnie zamieszkująca ze sprawcą)
- Art. 160 k.k. - Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo (co do zasady przestępstwo ścigane „z urzędu”, Jeżeli sprawca działa nieumyślnie a pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, ściganie następuje na jej wniosek)
- Art. 162 k.k. - Nieudzielenie pomocy (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 190 k.k. - Groźba karalna (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego ale zgodnie z Art. 12. KPK *Wniosek o ściganie* § 4. W sprawie o przestępstwo z art. 190 *groźba karalna* § 1 Kodeksu karnego można wszcząć i prowadzić postępowanie pomimo niezłożenia wniosku o ściganie, jeżeli zachodzi duże prawdopodobieństwo, że niezłożenie wniosku wynika z obawy pokrzywdzonego przed odwetem albo jeżeli przemawia za tym interes społeczny. W takim przypadku postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia toczy się z urzędu)
- Art. 190a k.k. - Uporczywe nękanie. Kradzież tożsamości (przestępstwo zasadniczo ścigane na wniosek pokrzywdzonego, jednakże Jeżeli następstwem zachowań sprawcy jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, to jest to przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 191 k.k. - Zmuszanie do określonego zachowania. Utrudnianie korzystania z lokalu mieszkalnego (przestępstwo zasadniczo ścigane na wniosek pokrzywdzonego, jednakże Jeżeli sprawca podejmuje działanie w związku z wymuszeniem zwrotu wierzytelności, to jest to przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 191a k.k. - Naruszenie intymności seksualnej (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego)
- Art. 193 k.k. - Zakłócenie miru domowego (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego)
- Art. 197 k.k. - Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 198 k.k. - Seksualne wykorzystanie nieporadności lub bezradności (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 199 k.k. - Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 200 k.k. - Seksualne wykorzystanie małoletniego (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 201 k.k. – Kazirodstwo (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 203 k.k. - Zmuszenie do uprawiania prostytucji (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 208 k.k. - Rozpijanie małoletniego (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 209 k.k. – Niealimentacja (przestępstwo zasadniczo ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego. Jednakże jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów to jest to przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 210 k.k. - Porzucenie małoletniego lub osoby nieporadnej (przestępstwo ścigane „z urzędu”)
- Art. 216 k.k. – Zniewaga (przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego)
- Art. 217 k.k. - Nietykalność cielesna (przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego)
- Art. 288 k.k. - Zniszczenie mienia ruchomego (co do zasady przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego)

§ 6

Obowiązek zawiadomienia Sądu opiekuńczego o sytuacji wymagającej podjęcie działań wobec małoletniego

⁷. Art. 207 k.k. dot. "znęcania się"

Każde zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, dotyczące małoletniego, jest zgłaszane przez szkołę do sądu opiekuńczego. Placówka zawiadamiająca sąd rodzinny nie jest stroną postępowania. Szkoła pozyskuje informacje o postępowaniu, na podstawie wniosku o udzielenie informacji o wszczęciu i zakończeniu postępowania.

§7

Procedura "Niebieskiej Karty"

Procedura jest wszczynana w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

1. W pierwszej kolejności należy zapobiec zagrożeniu dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej, w tym poinformować Policję lub Żandarmerię Wojskową o okolicznościach uzasadniających zastosowanie art. 15aa i art. 15aaa ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.1)), a w przypadku żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową – art. 18a i art. 18aa ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1266 i 1860);
2. Jeżeli to konieczne, należy udzielić osobie doznającej przemocy domowej pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnieniu pomocy medycznej;
3. Następnie należy zaspokoić podstawowe potrzeby, w tym udzieleniu wsparcia i poradnictwa, w szczególności od przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób doznających przemocy domowej na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. Poz. 571).
4. Po zabezpieczeniu, można wszcząć procedurę Niebieskie Karty.

W uzasadnionych przypadkach zawiadomić organy ścigania zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, oraz art. 304 kodeksu postępowania karnego.

5. Zgodnie z art. 572 kpc powiadomić sąd opiekuńczy jeżeli dobro dziecka jest zagrożone a więc występuje przemoc wobec dziecka (fizyczna, psychiczna, seksualna, zaniedbania), nie respektowania praw dziecka, stosowania kar i konsekwencji niedopuszczalnych przez prawo, niewydolności wychowawczej po stronie rodziców, czy też uzależnień, bądź innych sytuacji zagrażających dziecku, placówka oświatowa ma obowiązek zawiadomić sąd rodzinny, który podejmie odpowiednie działania wobec rodziców / opiekunów prawnych dziecka.

- Procedurę Niebieskie Karty w przypadku oświaty wszczyna nauczyciel, pedagog, psycholog, lub terapeuta.
- Wszczynając procedurę należy wypełnić Niebieską Kartę część „A” – w przypadku osoby niepełnoletniej w obecności opiekuna prawnego, faktycznego, lub osoby wskazanej przez dziecko.
- Niebieską Kartę część „B” przekazuje się dorosłej osobie doświadczającej przemocy domowej lub opiekunowi prawnemu / faktycznemu w przypadku dziecka.
- Niebieską Kartę część „A” przekazuje się do Zespołu Interdyscyplinarnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka / osoby doświadczającej przemocy domowej.
- Pracownik placówki oświatowej powinien być włączony do prac grupy diagnostyczno – pomocowej powoływanej przez Zespół Interdyscyplinarny. Zazwyczaj będzie to psycholog, pedagog, lub wychowawca.

Wzór zawiadomienia określonego w pkt 2 – Załącznik nr 1

Wzór pisma określonego w pkt 3 – Załącznik nr 2

2. Procedury w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§ 1

Procedura działań przedstawiciela placówki oświatowej w związku z pozyskaniem informacji (podejrzenia) o przemocy wobec dziecka lub przestępstwa na szkodę małoletniego:

Pracownik placówki oświatowej informuje dyrektora szkoły (lub pod jego nieobecność osobę pełniącą jego obowiązki) o podejrzeniu przestępstwa na szkodę małoletniego lub przemocy względem małoletniego. Opisuje okoliczności w notatce służbowej.

1. Jeżeli sprawcą działań na szkodę małoletniego jest osoba niebędąca rodzicem dziecka, dyrektor placówki oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba, zaprasza rodzica dziecka do szkoły, w celu poinformowania go o okolicznościach zdarzenia.

- Jeżeli zdarzenie spełnia kryteria przestępstwa ściganego z urzędu dyrektor placówki oświatowej lub wskazana przez niego osoba, informuje rodzica lub rodziców o szczegółach powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego i informuje ich o obowiązku ustawowym szkoły zobowiązującym ją do zawiadomienia policji lub prokuratury z urzędu zgodnie z art. 304 kpk oraz powiadomieniu sądu opiekuńczego zgodnie z art. 572 kpc. Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy rodziców pracownik oświaty dokumentuje w notatce służbowej.

— Jeżeli opisane zdarzenie nie spełnia kryteria przestępstwa ściganego z urzędu, gdzie pokrzywdzonym jest małoletni (zgodnie z art. 98 § 1. „Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka”) dyrektor placówki oświatowej lub wskazana przez niego osoba, informuje rodzica lub rodziców o szczegółach powzięcia informacji o krzywdzeniu małoletniego i informuje ich o prawie rodzica do złożenia zawiadomienia. Zobowiązuje rodzica do podjęcia decyzji kierując się dobrem dziecka. Informuje także rodzica o obowiązku powiadomienia sądu opiekuńczego przez placówkę oświatową zgodnie z art. 572 kpc. Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy rodziców pracownik oświaty dokumentuje w notatce służbowej.

2. Jeżeli sprawcą działań na szkodę małoletniego jest osoba niebędąca rodzicem, ale jednocześnie zachodzą okoliczności wymagające wszczęcia procedury „Niebieska Karta” dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba, podejmuje wszystkie działania określone w punkcie 1A, a dodatkowo w obecności wezwanego rodzica wypełnia formularz „Niebieska Karta A” i wręcza mu formularz „Niebieska Karta B”. Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy rodziców pracownik oświaty dokumentuje w notatce służbowej.

3. Jeżeli sprawcą działań na szkodę małoletniego, o którym dowiedział się pracownik placówki oświatowej jest jeden z rodziców, a drugi rodzic wg informacji uzyskanych od dziecka jest osobą niekrzywdzącą, dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba zobowiązany jest niezwłocznie wezwać rodzica niekrzywdzącego w celu poinformowania go o wszystkich ustawowych działaniach szkoły. Informuje rodzica niekrzywdzącego o obowiązku zawiadomienia o przestępstwie bez względu na to, czy to przestępstwo ścigane z urzędu czy nie. Wynika to z sytuacji, gdzie sprawcą przestępstwa na rzecz małoletniego jest jeden z rodziców ponieważ zachodzą okoliczności określone w art. 98 § 2. KRO „Jednakże żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka przy czynnościach prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem”. Wtedy żaden z rodziców nie może reprezentować dziecka, więc zgłoszenia o podejrzeniu przestępstwa dokonuje w imieniu placówki oświatowej dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba, a prokurator niezwłocznie nie później niż 7 dni od zaistnienia okoliczności określonych w art. 98 § 2 KRO (zgodnie z art. 51 § 2a kpk) ma obowiązek wystąpić do sądu opiekuńczego o wyznaczenie reprezentanta dziecka. Sąd opiekuńczy realizuje ten obowiązek zgodnie z art. 99 ust. 1 kro.

W tym przypadku, zachodzą także okoliczności wszczęcia procedury „Niebieska Karta” więc dodatkowo w obecności wezwanego rodzica wypełnia się formularz „Niebieska Karta A” a rodzicowi niekrzywdzącemu wręcza formularz „Niebieska Karta B”.

Należy pamiętać, że jeżeli z opisu sytuacji przemocy wobec dziecka ze strony jednego z rodziców zachodzi podejrzenie zagrożenia życia lub zdrowia opisane w kwestionariuszu szacowania ryzyka w art. 15aa i art. 15aaa ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji lub art. 18a i art. 18aa ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, osoba wszczynająca procedurę „Niebieska Karta” ma obowiązek wezwać policję lub żandarmerie wojskową i poinformować o konieczności podjęcia działań określonych w art. 3 ust 1 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej „Osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej”. W tym przypadku rodzic krzywdzący otrzymuje zakaz zbliżania się do dziecka, a rodzic nie krzywdzący przejmuje opiekę nad małoletnim. Ważne jest aby w tych okolicznościach przedstawiciel placówki oświatowej, podejmujący rozmowę z rodzicem niekrzywdzącym, zwrócił szczególną uwagę na obowiązki wynikające z władzy rodzicielskiej, polegające na ochronie dziecka przed krzywdzeniem. Zobowiązuje również rodzica do podjęcia współpracy w zakresie udzielenia dziecku niezbędnej pomocy w związku z zaistniałą sytuacją. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy rodzica pracownik oświaty dokumentuje w notatce służbowej.

4. Jeżeli sprawcą przestępstwa na szkodę małoletniego są oboje rodzice lub gdy dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską jedynie rodzica będącego sprawcą przestępstwa wobec niego dyrektor szkoły podejmuje analogiczne zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa.

Jednakże wypełnienie formularza Niebieska Karta A odbyć się powinno w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletniego, której także wręcza się Formularz Niebieska Karta B.

Należy pamiętać, że jeżeli z opisu sytuacji przemocy wobec dziecka ze strony jednego z rodziców zachodzi podejrzenie zagrożenia życia lub zdrowia opisane w kwestionariuszu szacowania ryzyka w art. 15aa i art. 15aaa ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji lub art. 18a i art. 18aa ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, osoba wszczynająca procedurę „Niebieska Karta” ma obowiązek wezwać policję lub żandarmerie wojskową i poinformować o konieczności podjęcia działań określonych w art. 3 ust 1 pkt. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej „Osobie dotkniętej przemocą domową udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej”. W tym przypadku dziecko nie ma rodzica niekrzywdzącego, więc należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka wzywając pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu zabezpieczenia dziecka zgodnie z art., 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W przypadku gdy interwencja przedstawiciela placówki oświatowej odbywa się poza godzinami pracy OPS, czynności zabezpieczenia dziecka w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia podejmuje funkcjonariusz policji prowadzący działania w ramach art. 15aa. ustawy o policji. Wszystkie działania przedstawiciela oświaty oraz postawy i zachowania przedstawicieli innych służb przedstawiciel oświaty dokumentuje w swojej notatce urzędowej.

5. Jeżeli działania na szkodę małoletniego stosuje inny małoletni, dyrektor placówki oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba zobowiązany jest niezwłocznie poinformować co najmniej jednego rodzica dziecka krzywdzonego i zaprosić do siedziby placówki oświatowej, w celu poinformowania go o okolicznościach zdarzenia oraz co najmniej jednego rodzica dziecka krzywdzącego i zaprosić do siedziby placówki oświatowej, w celu poinformowania go o okolicznościach zdarzenia i zobowiązania do dalszych działań, mających na celu ograniczenie zachowań krzywdzących ich dziecka. Spotkania z rodzicami małoletnich powinny odbywać się w innym czasie w celu uniknięcia między nimi konfrontacji na terenie szkoły. Celem spotkań z rodzicami jest zarówno podjęcie czynności prawnych ale przede wszystkim zadbanie o dobro i bezpieczeństwo wszystkich małoletnich. Sugerujemy, by w pierwszej kolejności spotkanie odbyło się z rodzicem lub rodzicami dziecka krzywdzonego. Spotkanie z rodzicami odbywa się po przeprowadzeniu (w miarę możliwości w obecności psychologa lub pedagoga) rozmów z dzieckiem krzywdzonym i krzywdzącym (rozmowy nie powinny być prowadzone w tym samym miejscu i

czasie). Rozmowa z dzieckiem krzywdzonym ma na celu wsparcie i zapoznanie się z okolicznościami krzywdzenia i poinformowanie dziecka o udzieleniu mu pomocy w sytuacji krzywdzenia. Rozmowa z dzieckiem krzywdzącym ma na celu wsparcie i zapoznanie z okolicznościami zdarzenia i poinformowanie dziecka o udzielaniu mu wsparcia i pomocy. Dodatkowo zachowania krzywdzące małoletniego mogą wynikać z sytuacji krzywdzenia go w środowisku domowym i rozmowa z nim powinna być także ukierunkowana na diagnozę jego sytuacji domowej, ze szczególnym uwzględnieniem jego bezpieczeństwa i ochrony.

- Podczas spotkania z rodzicem lub rodzicami krzywdzonego małoletniego:

Dyrektor placówki oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba podejmuje określone działania oraz dodatkowo informuje go lub ich o działaniach jakie zostaną podjęte wobec małoletniego krzywdzącego oraz jego rodziców.

- Podczas spotkania z rodzicem lub rodzicami krzywdzącego małoletniego:

Dyrektor placówki oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba informuje rodziców dziecka krzywdzącego o okolicznościach zdarzenia, zakresie informacji prawnych przekazanych rodzicom dziecka krzywdzonego, m.in. o konieczności zawiadomienia przez placówkę oświatową o przestępstwie ściganym z urzędu lub możliwości zawiadomienia o przestępstwie nie ściganym z urzędu przez rodziców dziecka krzywdzonego. Zobowiązuje rodziców dziecka krzywdzącego do podjęcia niezbędnych działań z ich dzieckiem w celu ograniczenia jego zachowań naruszających prawa innych, z poszanowaniem jego praw, a w szczególności bez stosowania wobec niego przemocy. Informuje rodziców, że zachowanie dziecka może świadczyć o zagrożeniu demoralizacji, z tego powodu placówka oświatowa ma obowiązek poinformować sąd opiekuńczy zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 z późn. zm.), a rodzice zobowiązani są do podjęcia działań ochrony dziecka przed demoralizacją. Dodatkowo, gdy podczas rozmowy z dzieckiem krzywdzącym, ujawniło ono doświadczenie przemocy domowej w formie działania lub zaniechania ze strony rodzica lub rodziców, dyrektor placówki oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba podejmuje działania, w zależności od okoliczności. Wszystkie działania przedstawiciela placówki oświatowej z dziećmi i ich rodzicami wymagają szczegółowej dokumentacji opisujące jego działania oraz postawy dzieci i ich rodziców.

We wszystkich przypadkach określonych w punktach od 1 do 4 dyrektor placówki lub wyznaczona przez niego osoba, wraz z rodzicem lub rodzicami, a w przypadku gdy zachodzą okoliczności określone w art. 98§ 2 k.r.o z osobą przejmującą opiekę nad dzieckiem, ustalają formy wsparcia małoletniego po ujawnieniu przemocy zgodnie z procedurą. Należy rozważyć podjęcia czynności w ramach obowiązku zawiadomienia sądu opiekuńczego określone w art. 572 KPC.

§ 2

Pracownik szkoły rozróżnia sytuację psychologiczną dziecka, które doświadcza krzywdzenia poza domem od osób trzecich od sytuacji psychologicznej dziecka krzywdzonego w domu i adekwatnie do sytuacji przeprowadza procedurę rozmowy z dzieckiem krzywdzonym

1. Procedura rozmowy z dzieckiem krzywdzonym

1. Przedstawiciel instytucji, gdy dziecko ujawnia krzywdzenie, w rozmowie z dzieckiem uświadamia dziecku, że nie jest winne, odpowiedzialne za krzywdzenie, którego doświadczyło.
2. Wspiera decyzję dziecka o zgłoszeniu sytuacji osobie dorosłej.
3. Wysłuchuje ewentualnych obaw dziecka związanych z ujawnieniem.
4. Korzysta ze wsparcia specjalisty na terenie szkoły, jeżeli jest taka możliwość.
5. Określa oczekiwania dziecka związane z interwencją.
6. Nakreśla plan pomocy.
7. Motywuje dziecko do skorzystania z pomocy innych profesjonalistów.
8. Wstępnie przygotowuje dziecko do uczestniczenia w procedurach prawnych.
9. Zapewnia, że podejmowane działania służą jego bezpieczeństwu i dobru.

§ 3

Pracownik szkoły stosuje procedury rozmowy z rodzicami dzieci krzywdzonych. Konsultuje się ponadto ze specjalistą – pedagogiem i/lub psychologiem szkolnym.

1. Procedura rozmowy z rodzicem niekrzywdzącym:

1. Dyrektor instytucji oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba w trakcie rozmowy z rodzicem dziecka krzywdzonego **gdzie sprawcą krzywdzenia jest drugi rodzic**, przedstawia rodzicowi formy i okoliczności krzywdzenia dziecka. Opisywane są ustalenia faktyczne.
2. Zapoznaje rodzica z zachowaniami i treściami wypowiedzianymi przez dziecko, które mogły wskazywać na doświadczenie przemocy. Zwraca uwagę na to, że celem zgłoszenia przemocy przez dziecko nie jest atak na rodzica lub rodziców a szukanie pomocy, w celu zatrzymania zachowań krzywdzących.
3. Omawia z rodzicem jego rolę w podejmowaniu interwencji, (różne rodzaje wsparcia, ochrona dziecka)
4. Przekazuje rodzicowi informacje o działaniach ustawowych:
 - poinformowanie prokuratury przy zaistnieniu okoliczności określonych w art. 304 kpk.
 - Powiadomienia sądu rodzinnego zgodnie z art. 572 kpc.
 - Wezwaniu Policji w sytuacji zaistniałych w kwestionariuszu szacowania ryzyka w ramach art. 15aa ustawy o policji i wydaniu nakazu opuszczenia lokalu i zakazu zbliżania się rodzica krzywdzącego do dziecka.
5. Wypełnia w obecności rodzica niekrzywdzącego Formularz Niebieska Karta A oraz wręcza mu Formularz Niebieska karta B oraz udziela szczegółowych informacji temat instytucji i organizacji pomocowych
6. Zobowiązuje rodzica do:
 - ograniczenia rozpytywania dziecka,
 - nie zmuszania dziecka do konfrontacji ze sprawcą
 - nieignorowania potrzeb emocjonalnych dziecka
 - zapewnienia poczucia bezpieczeństwa dziecku
 - zachowania dotychczasowego trybu życia dziecka, pamiętając, że nadopiekuńczość nie służy dziecku
 - obowiązuje rodzica do współpracy z placówką w celu opracowania i realizowania planu wsparcia dziecka po ujawnieniu przemocy.
7. Dyrektor instytucji oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba w trakcie rozmowy z rodzicem dziecka krzywdzonego **gdzie sprawcą krzywdzenia jest osoba obca np. pracownik szkoły, inny małoletni bądź inna osoba**:
8. Przedstawia rodzicowi formy i okoliczności krzywdzenia dziecka opierając się na informacjach uzyskanych w trakcie rozmowy z dzieckiem krzywdzonym lub świadkiem krzywdzenia dziecka. Opisuje fakty.
9. Zapoznaje rodzica z zachowaniami i treściami wypowiedzianymi przez dziecko, które mogły wskazywać na doświadczenie przemocy.
10. Omawia z rodzicem jego rolę w podejmowaniu interwencji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności wsparcia i ochrony dziecka, podkreśleniem więzi dziecka z rodzicem oraz szczególnego znaczenia osoby bliskiej w procedurze prawnej.
11. Przekazuje rodzicowi informacje o działaniach ustawowych:
 - poinformowanie prokuratury przy zaistnieniu okoliczności określonych w art. 304 kpk.,
 - w przypadku przestępstwa nie ściganego z urzędu zobowiązuje rodzica do podjęcia decyzji o zgłoszeniu przestępstwa, kierując się szeroko rozumianym dobrem dziecka.
 - o konieczności powiadomienia sądu rodzinnego zgodnie z art. 572 kpc.
12. Zobowiązuje rodzica do współpracy z placówką w celu opracowania i realizowania planu wsparcia dziecka po ujawnieniu przemocy.
13. Wskazuje placówki, instytucje, w których jego dziecko i on sam może uzyskać specjalistyczną pomoc (psychologiczną, prawną, grupy wsparcia itp.). Może okazać się, że również rodzic dowiedziawszy się o fakcie przemocy będzie potrzebował specjalistycznego wsparcia aby dojść do stanu równowagi i być stabilnym wsparciem dla swojego dziecka.
14. Dyrektor instytucji oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba w trakcie rozmowy lub tuż po jej zakończeniu dokumentuje podjęte przez siebie działania w formie notatki służbowej z przeprowadzonej rozmowy z rodzicem niekrzywdzącym. Notatka powinna także zawierać cytaty rodzica oraz opis jego zachowań mogących mieć istotny wpływ na ocenę jego postaw i czynów.

W przypadku gdy inna osoba krzywdząca spełnia kryteria kwalifikujące do wypełnienia NK, przedstawiciel instytucji oświatowej wypełnia w obecności rodzica niekrzywdzącego Formularz Niebieska karta A oraz wręcza mu Formularz Niebieska karta B oraz udziela szczegółowych informacji na temat instytucji i organizacji pomocowych gdzie można uzyskać specjalistyczne wsparcie.

2. Procedura rozmowy z rodzicem krzywdzącym

1. Dyrektor instytucji oświatowej lub wyznaczona przez niego osoba w trakcie rozmowy z rodzicem podejrzanym o krzywdzenie przedstawia rodzicowi działania musi wszcząć w związku z podejrzeniem krzywdzenia (tj.) wszczęcie procedury Niebieskiej Karty, zawiadomienie Sądu Opiekuńczego oraz Policji lub Prokuratury w sytuacji gdy zachowania krzywdzące dziecko mają charakter przestępstwa.
2. Zapoznaje rodzica z jego obowiązkami wynikającymi z art. 97 kro, w tym obowiązującymi go do poszanowania praw dziecka i wykonywania władzy rodzicielskiej kierując się szeroko rozumianym dobrem dziecka.
3. Zapoznaje rodzica z konsekwencjami prawnymi związanymi ze stosowaniem przemocy wobec dziecka w tym o przestępstwie z kodeksu karnego oraz art. 98 ust 2 ustawy kro.
4. Zobowiązuje rodzica do zaprzestania zachowań krzywdzących dziecko i naruszających jego prawa.
5. Zapoznaje rodzica z niezbędnymi do zrealizowania działaniami w celu zaprzestania zachowań przemocowych (np. miejscami specjalistycznej pomocy dla osób stosujących przemoc domową na terenie gminy i powiatu)
6. Stosuje zasadę poufności określoną w art. 9c ust 5 oraz 9e ust 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
7. Dyrektor lub wyznaczona przez niego osoba dokumentuje podjęte działania w formie notatki służbowej. Notatka powinna także zawierać cytaty rodzica oraz opis jego zachowań mogących mieć istotny wpływ na ocenę jego postaw i czynów.

3. Procedura ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci Internet, treściami szkodliwymi oraz utrwalonymi w innej formie

§ 1

1. Organ prowadzący, lub informatyk szkolny wyznaczony przez dyrektora szkoły zabezpiecza przy wykorzystaniu odpowiedniego oprogramowania wszystkie urządzenia w placówce z dostępem do internetu, przed dostępem małoletnich do niebezpiecznych treści.
2. Zabezpieczenia, o których mowa w pkt 1 powinny być w miarę możliwości jak najnowsze i aktualizowane raz w miesiącu. Za ich aktualizację odpowiada organ lub osoba wskazana w punkcie 1.
3. Organ prowadzący lub administrator sieci wskazany przez dyrektora monitoruje ją w sposób umożliwiający wykrycie naruszeń bezpieczeństwa.
4. W pomieszczeniu, w którym znajdują się urządzenia z dostępem do internetu, z których korzystają dzieci, przebywa zawsze pracownik szkoły, który monitoruje bezpieczeństwo.
5. Informatyk szkolny, wskazany w punkcie 1, odpowiedzialny za urządzenia z dostępem do sieci internet, regularnie informuje dzieci korzystające z tych urządzeń o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu.
6. Informowanie uczniów odbywa się w formie zajęć lub warsztatów, jeszcze przed udostępnieniem uczniom urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internet na początku roku szkolnego.
7. W pobliżu urządzeń stacjonarnych z dostępem do sieci internet w pobliżu powinien wisieć regulamin korzystania dzieci z sieci internet oraz w miarę możliwości materiały informacyjno-edukacyjne lub/i profilaktyczne na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
8. Kiedy dojdzie do naruszenia zasad bezpieczeństwa i ekspozycji małoletnich na zagrożenie za pośrednictwem urządzeń szkolnych, incydent zgłaszany jest dyrektorowi szkoły, a dyrektor szkoły nadzoruje ponowne zabezpieczenie urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu przez informatyka szkolnego. Do czasu zakończenia działań zabezpieczających urządzenia elektroniczne z dostępem do internetu są niedostępne dla uczniów.
9. W przypadku wykrycia sytuacji udostępnienia treści niebezpiecznych małoletnim za pośrednictwem urządzeń prywatnych będących w dyspozycji osób przebywających na terenie szkoły, incydent zgłaszany jest dyrektorowi szkoły, a dyrektor szkoły podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zabezpieczenie sytuacji małoletnich na terenie szkoły i podejmuje adekwatne działanie zgodnie z procedurą.
10. Względem uczniów, którzy zostali narażeni na dostęp do treści niebezpiecznych, pedagog szkolny lub psycholog przeprowadza wsparcie pedagogiczne i psychologiczne a następnie informuje jego opiekunów prawnych lub faktycznych o incydencie i opracowuje plan wsparcia.

ZAŁĄCZNIKI I WERSJE SKRÓCONE

ZAŁĄCZNIK nr 1

WZÓR ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU PRZESTĘPSTWA:

Miejscowość i data:.....

dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Bartłomieja Pitiscusa
w Słonem
Łukasz Szydłowski
(dane zawiadamiającego)

Prokuratura Rejonowa w

ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA

Zgodnie z art. 304 § 1 k.p.k. zawiadamiam o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa znęcania się nad małoletnimi oraz (zamieszkałymi) przez (zamieszkałych.....) w okresie od do (tj. art. 207 k.k.), poprzez krzyki, bicie dzieci pasem, odzywanie się do dzieci słowami powszechnie uznanymi za wulgarne, pozostawianie ich w domu same bez opieki w godzinach popołudniowych i wieczornych.

UZASADNIENIE

.....
.....
.....

.....
podpis dyrektora

Załącznik nr 2

WZÓR ZAWIADOMIENIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO NA PODSTAWIE ART. 572 KPC

Słone, data:

Sąd Rejonowy w Zielonej Górze
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
plac Słowiański 12, 65-001 Zielona Góra

dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Bartłomieja Pitiscusa
w Słone
Łukasz Szydłowski
(dane zawiadamiającego)

WNIOSEK O WGLĄD W SYTUACJĘ RODZINY I WYDANIE ZARZĄDZEŃ W ZWIĄZKU Z ZAGROŻENIEM DOBRA DZIECKA

Na podstawie art. 572 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r - kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 1964 Nr 43 poz. 296 z późn. Zmianami):

1. zawiadamiamy o zagrożeniu dobra ucznia. kl., syna/córki, zam.....
2. W związku z zagrożeniem dobra dziecka wnosimy o wydania odpowiednich zarządzeń w trybie art. 109 KRO.
3. Wnosimy o udzielenie informacji o wszczęciu postępowania z urzędu lub braku podstaw do jego wszczęcia z urzędu w zgłaszanej sprawie.

UZASADNIENIE

.....
.....
.....

.....
podpis dyrektora

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie

(np. wolontariusze, pracownicy organizacji/instytucji oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

Podejrzewasz, że dziecko:

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu¹, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997².

jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa³.

doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko.

doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

- ¹ Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.
- ² W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie.
- ³ Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17. roku życia

(przemoc rówieśnicza)

Podejrzewasz, że dziecko:

doświadcza ze strony innego dziecka **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu¹, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie**

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
- równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa².

doświadcza ze strony innego dziecka **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze;
- w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny³.

- ¹ Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.
- ² Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.
- ³ Wniosek złoż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałaś/eś).

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Podejrzewasz, że dziecko:

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu¹, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997².

doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw

- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa³.

doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej⁴;
- równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny⁵.

- 1 Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.
- 2 W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzanego o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie.
- 3 Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzanego o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.
- 4 Ośrodek powiadom na piśmie lub mailowo. Pamiętaj o podaniu wszystkich znanych Ci danych dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców), opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.
- 5 Wniosek złóż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałaś/eś).

